YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

10 päivänä kesäkuuta 1999 *

Asiassa C-334/97,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Paolo Stancanelli, avustajanaan asianajaja Alberto Dal Ferro, Vicenza, prosessiosoite Luxemburgissa c/o saman yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Comune di Montorio al Vomano, jonka puolesta puhevaltaa käyttää sen tätä asiaa varten valtuutettu edustaja, jota edustaa asianajaja Paolo Scarpantoni, Teramo,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii EY:n perustamissopimuksen 181 artiklan (josta on tullut EY 238 artikla) nojalla, että yhtäältä sille palautetaan summat, jotka komissio oli maksanut ennakkosuorituksina vastaajalle kahden sopimuksen perusteella, jotka koskivat esittelyhankkeen toteuttamista vaihtoehtoisten energialähteiden

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

käytön alalla, ja että toisaalta vastaaja velvoitetaan maksamaan korvausta komissiolle aiheuttamastaan vahingosta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-P. Puissochet sekä tuomarit J. C. Moitinho de Almeida ja C. Gulmann (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: N. Fennelly,

kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 4.2.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY:n perustamissopimuksen 181 artiklassa (josta on tullut EY 238 artikla) tarkoitetun välityslausekkeen nojalla Montorio al Vomanon kuntaa (jäljempänä Montorio) vastaan kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 24.9.1997 ja jossa vaaditaan yhtäältä palauttamaan yhteensä 613 600 000 Italian liiran (ITL) suuruiset summat,

jotka komissio oli maksanut ennakkosuorituksina Montoriolle kahden sopimuksen perusteella, jotka koskivat tuuli- ja dieselvoimalaitoksen sekä vesivoimalan käsittävän yhdistetyn järjestelmän toteuttamista ja käyttöön ottamista, 894 557 399 ITL:n suuruisine korkoineen sekä 31.8.1997 lukien siihen asti, kun maksettava summa on tosiasiallisesti kokonaan maksettu, laskettavine korkoineen, ja toisaalta velvoittamaan Montorio maksamaan komissiolle 50 000 000 ITL korvauksena aiheuttamastaan vahingosta.

2 Komissio teki Euroopan talousyhteisön puolesta 28.7.1986 Montorion kanssa kaksi sopimusta eli sopimukset nro WE 147-85 ja nro HY 149-85 (jäljempänä sopimus 147 ja sopimus 149).

3 Nämä kaksi sopimusta koskivat sellaisen yhdistetyn järjestelmän toteuttamista ja käyttöön ottamista, joka sisältää tuuli- ja dieselvoimalaitoksen (sopimus 147) sekä vesivoimalan (sopimus 149), ja ne liittyvät 8.11.1985 tehdyllä komission päätöksellä esittelyhankkeille vaihtoehtoisten energialähteiden käytön alalla myönnettyyn taloudelliseen avustukseen 11.7.1983 annetun neuvoston asetuksen N:o 1972/83 (EYVL L 195, s. 6) mukaisesti.

4 Sopimusten 147 ja 149 13 kohdan mukaisesti sopimuspuolet sitoutuvat "saattamaan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaistavaksi kaikki sopimuksen pätevyyttä, tulkintaa ja täyttämistä koskevat riidat".

5 Kummankin kyseessä olevan sopimuksen 14 kohdan mukaan "sopimukseen sovelletaan Italian lakia".

Sopimus 147

6 Sopimuksen kohteena olevan voimalan tarkoituksena on kattaa Cuscianon (Montorion kuntaan liittyvä kylä) matkailukeskusta ja asutuksia koskevan hankkeen energiantarve.

7 Sopimuksen 2 kohdan ja liitteessä I olevan A jakson 2.1 kohdan mukaan 8.4.1986 aloitettujen tuuli- ja dieselvoimalaitoksen rakennustöiden piti valmistua 30.11.1988.

8 Sopimuksen 147 4.1 kohdan mukaan Montorio kantoi teknisen ja taloudellisen vastuun sopimuksen liitteessä I tarkoitetuista töistä. Montorio sitoutui 4.3 kohdan mukaan esittämään kolmen kuukauden kuluessa sopimuksen allekirjoittamisesta ja sen jälkeen puolivuosittain selvityksen töiden edistymisestä ja menoerittelyn. Montorion piti ilmoittaa 4.4 kohdan mukaan komissiolle välittömästi kaikista sellaisista tapahtumista, jotka saattoivat vaarantaa sopimuksen moitteettoman täytäntöönpanon, ja ilmoittaa komissiolle kaikki tarpeelliset yksityiskohdat. Lisäksi kunta sitoutui 4.5.1 kohdassa antamaan komissiolle viipymättä kaikki tämän pyytämät tiedot työohjelman toteuttamisesta. Montorion oli 4.5.2 kohdan mukaan annettava komission käyttöön työohjelman toteuttamista valvottaessa tarvittavat tekniset ja rahoitusta koskevat asiakirjat.

9 Sopimuksen 8 kohdan mukaan "komissio voi aina purkaa sopimuksen, mikäli sopimuspuoli ei täytä jotakin sopimuksen mukaista velvoitettaan ja erityisesti mikäli 4.3 kohdassa tarkoitettujen selvitysten esittämistä koskevia määräaikoja ei noudateta, lähetettyään virallisen kehotuksen saantitodistuksella varustetulla kirjatulla kirjeellä, ja mikäli sopimusta ei ole täytetty kuukauden kuluessa tästä. — — Tällaisessa tapauksessa sopimuspuolen on välittömästi palautettava komissiolle tämän maksama taloudellinen avustus korkoineen avustuksen saantipäivästä lukien. Korkokantana on Euroopan investointipankin sinä päivänä soveltama korko, jona komissio teki päätöksen avustuksen myöntämisestä kyseistä hanketta varten."

10 Komissio maksoi 20.8.1986 Montoriolle 246 000 000 ITL:n suuruisen ennakkosuorituksen.

11 Komissio vaati tammi- ja syyskuussa 1987 kirjallisesti Montoriota noudattamaan sopimuksen 147 4.3 kohdassa tarkoitettujen selvitysten esittämisvaatimusta.

12 Komissio myönsi 3.11.1987 päivätyllä kirjeellä Montorion pyynnöstä määräajan pidennystä 31.5.1989 asti, jotta työt saataisiin valmiiksi.

13 Komissio suoritti Montoriolle kolmessa erässä vuosina 1987 ja 1988 yhteensä 209 200 000 ITL.

14 Marraskuussa 1988 ja maaliskuussa 1989 komissio katsoi aiheelliseksi muistuttaa Montoriota tämän sopimuksen 147 4.3 kohdan mukaisista velvoitteista.

15 Montorio ilmoitti 18.9.1991 päivätyllä kirjeellä, että Cuscianon matkailu- ja asutuskeskus ei toteutuisi alun perin tarkoitetulla tavalla, ja näin ollen alkuperäistä suunnitelmaa oli muutettava kytkemällä asennettava tuuligeneraattori sähköverkkoon, josta saatava energia jaetaan koko kunnan alueelle. Montorio arvioi, että työt saadaan valmiiksi 31.12.1992. Se vakuutti, että hankkeen rahoitus toteutuisi siltä osin kuin yhteisö ei vastannut siitä.

16 Komissio vaati 20.12.1991 päivätyllä kirjeellään jäljennöstä kunnan toimivaltaisten viranomaisten tekemästä virallisesta päätöksestä, jolla vahvistettiin

muutetun suunnitelman rahoitus ja myönnettiin lupa liittää turbiini sähköverkkoon. Montorio vastasi komissiolle 8.1.1992.

17 Hankkeen sijoituspaikalla maaliskuussa 1992 tehdyn tarkastuksen jälkeen komissio pyysi 25.8.1992 päivätyllä kirjeellään Montoriota toimittamaan erityisesti seuraavat asiakirjat:

— Abruzzin alueen kirjallinen suostumus, jossa ilmoitetaan sen uudelle hankkeelle antaman rahoituksen määrä sekä tämän rahoituksen maksupäivä;

— hankkeen kokonaiskustannusten rahoitusta koskeva erittely; ja

— uusi työohjelma, josta ilmenevät hankkeen toteuttamista koskevat yksityiskohdat.

Komissio täsmensi, että jos nämä asiakirjat eivät saapuisi sille 30.9.1992 mennessä, se soveltaa sopimuksen 147 8 kohdan määräyksiä.

18 Montorio vastasi komissiolle 13.10.1992 pyytäen itse asiassa uutta määräajan pidennystä. Se ilmoitti komissiolle kahdella 29.10.1992 päivätyllä kirjeellä, että sen viivästykset sopimuksessa tarkoitettuun hankkeeseen liittyvien rakennustöiden toteuttamisessa johtuivat "toimivaltaisten virastojen byrokraattisesta hitaudesta ympäristölupien myöntämisessä", ja ilmoitti, että Abruzzin alueen viranomaiset eivät vielä olleet tehneet päätöstä 4.12.1986 annetussa Abruzzin alueen asetuksessa nro 1550 tarkoitetun rahoituksen toisen erän myöntämisestä.

Yhdessä näistä kirjeistä täsmennettiin, että uusi työohjelma, josta ilmenisi töiden kulku, oli kyseisen kirjeen liitteenä.

19 Komissio ilmoitti 30.11.1992 purkavansa sopimuksen sillä perusteella, että komission 25.8.1992 päivätyssä kirjeessään pyytämät asiakirjat eivät olleet saapuneet sille. Tämän ratkaisun johdosta komissio pyysi 19.12.1995 ja 24.1.1996, että maksetut summat palautetaan. Montorio ei kuitenkaan palauttanut mitään saamistaan summista.

Sopimus 149

20 Sopimuksen 149 2 kohdan ja liitteessä I olevan A jakson 2.2 kohdan mukaan tämän sopimuksen kohteena olevat, 300 kW:n suuruista vesivoimalaa koskevat työt oli saatava valmiiksi viimeistään toukokuussa 1988.

21 Sopimuksen 149 4.2.1 kohdan ja liitteessä I olevan A jakson 3 kohdan mukaan Montorio antoi tämän vesivoimalan toteuttamisen yhtiön nimeltä Tecno Srl (jäljempänä Tecno) tehtäväksi.

22 Sopimuksen 149 4.3.1 kohdan mukaan Montorion oli ilmoitettava komissiolle, ellei töitä voitaisi aloittaa, ja ehdotettava tälle uutta päivää. Lisäksi Montorion oli kolmen kuukauden kuluessa mainitun sopimuksen allekirjoittamisesta esitettävä väliselvitys hankkeen edistymisestä sekä kyseistä ajanjaksoa koskeva menoerittely.

23 Sopimuksen 149 4.1 ja 8 kohta ovat sanamuodoiltaan samat kuin sopimuksen 147 4.1 ja 8 kohta.

24 Komissio maksoi 8.8.1986 Montoriolle 158 400 000 ITL:n suuruisen ennakkosuorituksen.

25 Komissio kehotti 27.1.1987 Montoriota noudattamaan sopimuksen 149 4.3.1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska Montorio ei ollut esittänyt ensimmäistä väliselvitystä töiden edistymisestä eikä menoerittelyä kyseisessä määräyksessä asetetussa määräajassa. Komissio muistutti 3.7.1987 vastaavanlaisella tiedonannolla Montoriota uudelleen näiden velvoitteiden noudattamisesta.

26 Komissio kehotti 8.1.1988 kuntaa noudattamaan velvoitteitaan ja täsmensi, että jos näitä velvoitetta ei noudateta, sopimus voidaan katsoa purkautuneeksi tämän 8 kohdan mukaisesti.

27 Koska Montorio ei vastannut näihin kehotuksiin ja muistutuksiin, komissio lähetti sille 16.3.1988 kirjeen, jossa se ilmoitti purkavansa sopimuksen ja vaati sitä palauttamaan 158 400 000 ITL:n taloudellisen avustuksen korkoineen. Montorio ei palauttanut vaadittuja summia.

Sopimusten purku

Sopimus 147

28 Komissio väittää ennen kaikkea, että myönnettyään useaan otteeseen Montoriolle pidennystä tälle kuuluvien sopimusvelvoitteiden toteuttamista koskevaan määräaikaan, se kehotti tätä virallisesti 25.8.1992 päivätyllä kirjeellään toimittamaan sille 30.9.1992 mennessä tiettyjä asiakirjoja ja erityisesti tämän tuomion 17 kohdassa mainitut asiakirjat. Komission mukaan vaatimus näiden asiakirjojen toimittamisesta perustui sopimuksen 4.4, 4.5.1 ja 4.5.2 kohtaan. Komissio toteaa, että koska Montorio ei ollut toimittanut sille näitä asiakirjoja, se ilmoitti 30.11.1992 päivätyllä kirjeellään Montoriolle sopimuksen 147 purkamisesta tämän 8 kohdan mukaisesti.

29 Montorio tekee oikeudenkäyntiväitteen, jonka mukaan Italian siviililain 1453 §:ään perustuvaa purkuvaatimusta ei voida tutkia, koska ensinnäkin komission olisi pitänyt virallisesti kehottaa kunnanhallintoa rakentamaan asianmukaiset laitteet ja asettaa tätä varten määräaika, jonka päättymisellä olisi sopimuksen purkava vaikutus. Montorio väittää toiseksi, että se on voinut perustellusti uskoa, että komissio suostui odottamaan Montorion Tecnoa vastaan vireillepaneman oikeudenkäynnin lopputulosta sekä Abruzzin alueen uutta päätöstä töiden rahoituksesta, sillä perusteella, että komissio ryhtyi vasta lähes kymmenen vuoden kuluttua asianmukaisiin toimiin Montoriota vastaan sen johdosta, ettei töiden päättymistä koskevaa määräaikaa ollut noudatettu.

30 Montorio väittää lopulta, että sopimuksen 8 kohdassa tarkoitettua nimenomaista purkulauseketta ei voida soveltaa seuraavista syistä:

— kehotusta ei ollut lähetetty saantitodistuksella varustettuna kirjattuna kirjeenä;

— komissio vaati edelleen selvityksiä jopa määräajan päättymisen jälkeen, joten sen käyttäytyminen merkitsee sitä, että se luopui oikeudestaan käyttää nimenomaista purkulauseketta;

— kunta toimitti vaaditut asiakirjat 29.10.1992 ja täytti siten sopimusvelvoitteensa.

31 Oikeudenkäyntiväitteestä on todettava, että toisin kuin Montorio väittää, komission kanne ei ole sopimuksen täyttämättä jättämisestä johtuva, Italian siviililain 1453 §:ään perustuva vaatimus siitä, että tuomioistuin julistaa sopimuksen purkautuneeksi, vaan vaatimus sitä, että tuomioistuin toteaa, että sopimus on purettu sopimuksen 8 kohdassa määrätyn purkulausekkeen mukaisesti, jota koskevasta yleisestä järjestelmästä säädetään Italian siviililain 1456 §:ssä.

32 Missään tapauksessa Montorion oikeudenkäyntiväitteensä perusteeksi esittämät kaksi perustetta eivät voi menestyä. Yhtäältä se, ettei komissio ole kehottanut Montoriota erityisesti täyttämään sopimusvelvoitteensa rakentaa asianmukaiset laitteet eikä asettanut tätä varten määräaikaa, jonka päättymisellä olisi sopimuksen purkava vaikutus, ei sellaisenaan aiheuta sitä, ettei kannetta voitaisi ottaa tutkittavaksi. Sopimuksen 147 8 kohdan mukaan myös muiden sopimusvelvoitteiden kuin Montorion mainitseman velvoitteen täyttämättä jättäminen voi aiheuttaa sen, että sopimus voidaan purkaa. Toisaalta, kun kyse on Montorion perusteltuun luottamukseen kohdistunutta väitettyä loukkausta koskevasta perusteesta, on todettava, että vaikka kanne voitaisiinkin jättää tutkimatta sen vuoksi, että sen nostaminen loukkaa vastaajan perusteltua luottamusta, ei voida katsoa, ottaen huomioon asiakirjoista ilmenevät tosiseikat, kuten tämän tuomion 17—19 kohdassa mainitut tosiseikat, että komissio olisi saanut Montoriossa aikaan perustellun luottamuksen sen suhteen, ettei komissio nosta kannetta tuomioistuimessa ennen vastaajan Tecnoa vastaan vireillepaneman oikeudenkäynnin lopputulosta ja ennen Abruzzin alueen uutta päätöstä töiden rahoituksesta.

33 Näin ollen tätä oikeudenkäyntiväitettä ei voida hyväksyä.

34 Montorion muiden perusteiden osalta on todettava ensinnäkin, että komissio on, toisin kuin mitä kunta väittää, toimittanut jäljennöksen 25.8.1992 päivättyyn kehotukseen liittyneestä saantitodistuksesta. Lisäksi Montorio vastasi siihen 13.10.1992 päivätyllä kirjeellä, joten se ei voi väittää, ettei se olisi saanut kirjettä.

35 Toiseksi on todettava, ettei asiakirjoihin ole liitetty minkäänlaista todistetta, jonka perusteella voitaisiin todeta, että Montorion ne väitteet pitävät paikkansa, joiden mukaan komissio vaati siltä edelleen selvityksiä jopa 25.8.1992 annetussa kehotuksessa myönnetyn määräajan päättymisen jälkeen.

36 Kolmanneksi on mainittava, että komissio väittää, ettei se ole saanut asiakirjoja, jotka mainitaan tämän tuomion 17 kohdassa, ja ettei Montorio ole esittänyt selvitystä siitä, että se todella olisi toimittanut nämä asiakirjat komissiolle.

37 Tältä osin on syytä todeta, ettei Montorio ole kiistänyt velvoitettaan toimittaa kyseiset asiakirjat komissiolle, eikä se ole vedonnut siihen, ettei sopimuksen 147 8 kohdassa tarkoitettua purkulauseketta voitaisi soveltaa, jos tätä velvoitetta ei noudateta. Näin ollen on ilmeistä, että sopimuspuolet ovat pitäneet kyseistä velvoitetta sellaisena olennaisena sopimusvelvoitteena, jonka laiminlyönnin johdosta komissio voi purkaa sopimuksen.

38 Koska on näytetty toteen, että Montorio ei ole täyttänyt kyseistä velvoitetta, komission mainitun purkulausekkeen mukaisesti tekemä sopimuksen purkaminen, joka annettiin Montoriolle tiedoksi 30.11.1992 päivätyllä kirjeellä, oli sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta perusteltu.

Sopimus 149

39 Komissio muistuttaa, että Montorion oli sopimuksen 149 4.3.1 kohdan mukaan kolmen kuukauden kuluessa mainitun sopimuksen allekirjoittamisesta esitettävä väliselvitys sopimuksen liitteessä I selostetun työohjelman edistymisestä ja kyseistä ajanjaksoa koskeva menoerittely. Huolimatta useista kirjeistä, joissa komissio pyysi Montoriota esittämään sille nämä asiakirjat, sekä tätä koskevasta kehotuksesta kunta ei tehnyt mitään niiden johdosta. Komissio toteaa, että tästä syystä se ilmoitti Montoriolle 16.3.1988 päivätyllä kirjatulla kirjeellä purkavansa sopimuksen.

40 Montorio esitti vastaajan vastauksessaan, ettei viimeksi mainittu kirje koskaan ollut saapunut sille, joten tätä sopimusta ei ollut purettu vuonna 1988, vaan vasta sinä päivänä, jona komissio nosti kanteensa.

41 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 22 kohdassa, tämän perusteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat selvästi. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 42 artiklan 2 kohdan mukaan asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu kirjallisen käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin. Asianlaita ei liene tällä tavalla nyt käsiteltävänä olevassa asiassa.

42 Montorio ei myöskään kiistä sitä, etteivätkö sopimuksen purkuedellytykset olisi täyttyneet tässä asiassa. Asiakirjoista ilmenee tältä osin, että sopimuksen purkaminen, jonka komissio teki sopimuksen 149 8 kohdassa tarkoitetun purkulausekkeen ja sopimuksen 4.3.1 kohdan perusteella ja joka annettiin Montoriolle tiedoksi 16.3.1988 päivätyllä kirjatulla kirjeellä, oli sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta perusteltu.

Ennakkomaksujen palauttaminen

43 Kun sopimusten 147 ja 149 8 kohdan kolmannen alakohdassa tarkoitettua purkulauseketta sovelletaan, Montorion on tämän kohdan mukaan palautettava välittömästi komissiolle ennakkosuorituksina saamansa summat. Esillä olevassa asiassa on riidatonta, että näiden summien määrä on yhteensä 613 600 000 ITL.

Korot

44 Montorio väittää sopimusten 147 ja 149 8 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitetun lausekkeen olevan pätemätön; kyseisessä lausekkeessa määrätään, että korkoa on suoritettava sen korkokannan mukaan, jota Euroopan investointipankki sovelsi sinä päivänä, jona komissio teki päätöksen taloudellisen avustuksen myöntämisestä hankkeelle. Montorio esittää tältä osin, että kun kunnanjohtaja nimenomaisesti hyväksyi mainittujen sopimusten 8 kohdan Italian siviililain 1341 ja 1342 §:n mukaisesti, hän hyväksyi sopimuksen purkuedellytykset mutta että tämä hyväksyminen ei koskenut sovellettavaa korkokantaa. Montorio väittää myös, että maksettavat korot eli lailliset korot alkoivat juosta mainitun 8 kohdan mukaan vasta sopimuksen purkupäivästä eikä eri summien saantipäivästä.

45 Vastaajan vastauksessaan Montorio väittää lisäksi, että sopimuslauseke, jossa määrätään laillisen koron ylittävästä korosta, on lainvastainen sillä perusteella, ettei tosiasiallista korkoa ollut mainittu, ja että vahvemman sopimuspuolen oli ilmoitettava sopimuskumppanilleen kaikki tarpeelliset seikat.

46 Tätä viimeksi mainittua perustetta ei voida ottaa tutkittavaksi samoista syistä, jotka jo mainitaan tämän tuomion 41 kohdassa.

47 Montorion esittämästä väitteestä on todettava, että vaikka esillä olevassa asiassa kyseessä olevan kaltainen korkokannan vahvistava lauseke olisi sellainen sopimuspuolelle haitallinen lauseke, joka on erityisesti hyväksyttävä Italian siviililain 1341 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla, on kiistatonta, että kunnanjohtaja on kirjallisesti 25.7.1986 nimenomaisesti hyväksynyt sopimusten 147 ja 149 8 kohdan ja siten erityisesti lausekkeen, jossa vahvistetaan sopimuskoron määrä. Tämä väite on näin ollen hylättävä.

48 Koska Montorio ei ollut vastustanut 14,2 prosentin suuruista korkokantaa, jota komissio on ilmoittanut Euroopan investointipankin soveltavan sinä päivänä, jona päätös taloudellisen avustuksen myöntämisestä hankkeelle tehtiin, on hyväksyttävä tämä korkokanta laskettaessa komission suorittamien ennakkomaksujen korkojen määrää.

49 Montorion koronmaksuvelvollisuuden alkamispäivää koskeva oikeudellinen peruste on myös hylättävä. Sopimusten 147 ja 149 8 kohdan kolmannesta alakohdasta nimittäin selvästi ilmenee, että korot on laskettava ennakkomaksujen saantipäivästä lukien.

50 Sopimuksen 147 osalta komissio katsoo, että korkoja on suoritettava 246 000 000 ITL:n suuruisen ensimmäisen ennakon osalta 1.12.1986 alkaen, 49 200 000 ITL:n suuruisen toisen ennakon osalta 1.3.1988 alkaen, 110 800 000 ITL:n suuruisen kolmannen ennakon osalta 1.6.1988 alkaen ja 49 200 000 ITL:n suuruisen neljännen eli viimeisen ennakon osalta 1.8.1988 alkaen. Sopimuksen 149 osalta komissio katsoo, että korkoja on suoritettava 158 400 000 ITL:n suuruisen ennakon osalta 1.11.1986 alkaen.

51 Koska asiakirjoista ei ilmene mitään sellaista seikkaa, joiden perusteella nämä päivät ja summat voitaisiin kyseenalaistaa, on hyväksyttävä komission korkojen laskemista koskeva vaatimus.

Vahingon korvaaminen

52 Komissio vaatii lisäksi Italian siviililain 1453 §:n nojalla Montorion velvoittamista suorittamaan sille 50 000 000 ITL korvaukseksi komissiolle sopimusten täyttämättä jäämisestä aiheutuneista vahingoista, jotka sen mielestä käsittivät henkilöstöresurssien tuhlausta ja toimielimen nauttiman arvonannon heikentymistä.

53 Sen väitteen osalta, joka koskee komission henkilöstöresurssien epätarkoituksenmukaista käyttöä, on todettava, että sopimusten purkua edeltävän ajan osalta sopimusten 4.3 ja 8 kohdan määräykset antoivat komissiolle mahdollisuuden tehdä hyvissä ajoin johtopäätökset siitä, että sen sopimuskumppani oli laiminlyönyt ne velvoitteet, joihin se oli sitoutunut, ja saattaa sopimussuhde yksipuolisesti päättymään ennenaikaisesti. Komissio muistuttaa itsekin, että se oli osoittaakseen ymmärtämystä myöntänyt määräajan pidennyksiä Montoriolle, jotta tämä voisi todella täyttää sopimusvelvoitteensa. Komissio ei voi siten odottaa vastaajan ottavan vastuuta vahingoista, jotka johtuvat komission omista päätöksistä tai laiminlyönneistä.

54 Sopimusten purkamisen jälkeisen ajan osalta on myös todettava, että asianosaisille oikeudenkäyntimenettelystä aiheutuneita kuluja ei voida sellaisenaan missään tapauksessa pitää oikeudenkäyntikuluista erillään korvattavana vahinkona.

55 Komission esittämän toisen vahingonkorvausperusteen osalta, joka koskee toimielimen nauttiman arvonannon heikentymistä, on todettava, ettei komissio ole osoittanut tällaisen vahingon syntyä täsmällisesti ja vakuuttavasti.

56 Näin ollen komission esittämä vahingonkorvausvaatimus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

57 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja koska Montorio on olennaisilta osin hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Commune di Montorio al Vomano velvoitetaan maksamaan komissiolle sopimusten nro WE 147-85 ja nro HY 149-85 perusteella**

— **246 000 000 ITL:n suuruinen summa 14,2 prosentin suuruisine korkoineen, laskettuna 1.12.1986 lukien siihen asti, kun tämä summa on tosiasiallisesti kokonaan maksettu;**

— **49 200 000 ITL:n suuruinen summa 14,2 prosentin suuruisine korkoineen, laskettuna 1.3.1988 lukien siihen asti, kun tämä summa on tosiasiallisesti kokonaan maksettu;**

— 110 800 000 ITL:n suuruinen summa 14,2 prosentin suuruisine korkoineen, laskettuna 1.6.1988 lukien siihen asti, kun tämä summa on tosiasiallisesti kokonaan maksettu;

— 49 200 000 ITL:n suuruinen summa 14,2 prosentin suuruisine korkoineen, laskettuna 1.8.1988 lukien siihen asti, kun tämä summa on tosiasiallisesti kokonaan maksettu;

— 158 400 000 ITL:n suuruinen summa 14,2 prosentin suuruisine korkoineen, laskettuna 1.11.1986 lukien siihen asti, kun tämä summa on tosiasiallisesti kokonaan maksettu.

2) Muilta osin kanne hylätään.

3) Commune di Montorio al Vomano velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Puissochet Moitinho de Almeida Gulmann

Julistettiin Luxemburgissa 10 päivänä kesäkuuta 1999.

R. Grass

kirjaaja

J.-P. Puissochet

kolmannen jaoston puheenjohtaja